

На основу члана 14. став 1. тачка 5) подтачка (б) Закона о основама образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 72/09),

Национални просветни савет доноси

П Р А В И Л Н И К

О СТАНДАРДИМА КВАЛИТЕТА РАДА УСТАНОВЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се стандарди квалитета рада установе.

Члан 2.

Стандарди квалитета рада установе одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-14/2011-07

У Београду, 1. фебруара 2011. године

ПРЕДСЕДНИК НАЦИОНАЛНОГ

ПРОСВЕТНОГ САВЕТА

проф. др Десанка Радуновић

СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА РАДА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИХ УСТАНОВА

Област 1

1. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ И ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА

1.1. Школски програм и годишњи план рада школе сачињени су у складу са прописима.

1.1.1. Школски програм садржи све законом предвиђене елементе.

1.1.2. Школски програм је сачињен на основу наставног плана и програма.

1.1.3. Годишњи план рада школе сачињен је на основу школског програма.

1.1.4. Глобални/годишњи планови наставних предмета саставни су део годишњег плана рада школе.

1.1.5. Годишњи план рада школе садржи посебне програме васпитног рада.

1.2. Елементи школског програма и годишњег плана рада школе међусобно су усклађени.

1.2.1. У годишњи план рада школе уграђен је акциони план школског развојног плана за текућу годину.

1.2.2. У годишњем плану рада школе оперативно су разрађени структурни елементи школског програма.

1.2.3. Програми наставних предмета су међусобно садржајно усклађени у оквиру сваког разреда.

1.2.4. Програми наставних предмета су међусобно временски усклађени у оквиру сваког разреда.

1.3. Годишњи план рада школе омогућава остварење циљева и стандарда образовања и васпитања.

1.3.1. У годишњим плановима наставних предмета наведени су циљеви учења по разредима.

1.3.2. Годишњи планови наставних предмета садрже образовне стандарде.

1.3.3. У годишњим плановима наставних предмета предвиђена је провера остварености прописаних образовних стандарда или циљева учења наставног предмета наведених у наставном програму.

1.3.4. У оперативним/месечним плановима наставника наведено је којим садржајима ће се остварити циљеви учења предмета у датом разреду.

1.4. Школски програм и годишњи план рада школе усмерени су на задовољење различитих потреба ученика.

1.4.1. Годишњи план рада школе садржи листу изборних предмета која је сачињена на основу постојећих ресурса.

1.4.2. Наставници су прилагодили годишњи план рада школе специфичностима одељења.

1.4.3. У годишњем плану рада школе предвиђен је план израде ИОП-а на основу анализе напредовања ученика у учењу.

1.4.4. Факултативни програми и план ваннаставних активности сачињени су на основу интересовања ученика и постојећих ресурса.

1.4.5. У годишњем плану рада школе наведене су одговорности, динамика и начин реализације Програма заштите ученика односиља, злостављања и занемаривања.

1.4.6. Школски програм садржи посебне програме за двојезичну популацију ученика.

Област 2

2. НАСТАВА И УЧЕЊЕ

2.1. Наставник примењује одговарајућа дидактичко-методичка решења на часу.

2.1.1. Наставник јасно истиче циљеве учења.

2.1.2. Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.

2.1.3. Наставник истиче кључне појмове које ученици треба да науче.

2.1.4. Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.

2.1.5. Наставник поступно поставља све сложенија питања/здатке/захтеве.

2.2. Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.

2.2.1. Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.

2.2.2. Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.

2.2.3. Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.

2.2.4. Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.

2.2.5. Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.

2.3. Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика.

2.3.1. Наставник прилагођава захтеve могућностима ученика.

2.3.2. Наставник прилагођава темпо рада различитим потребама ученика.

2.3.3. Наставник прилагођава наставни материјал индивидуалним карактеристикама ученика.

2.3.4. Наставник посвећује време ученицима у складу са њиховим образовним и васпитним потребама.

2.3.5. Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.

2.4. Ученици стичу знања на часу.

2.4.1. Ученици су заинтересовани за рад на часу.

2.4.2. Ученици активно учествују у раду на часу.

2.4.3. Активности/радови ученика показују да су разумели предмет учења на часу.

2.4.4. Ученици користе доступне изворе знања.

2.4.5. Ученици користе повратну информацију да реше задатак/унапреде учење.

2.4.6. Ученици процењују тачност одговора/решења.

2.4.7. Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.

2.5. Наставник ефикасно управља процесом учења на часу.

2.5.1. Наставник ефикасно структурира и повезује делове часа.

2.5.2. Наставник ефикасно користи време на часу.

2.5.3. Наставник на конструктиван начин успоставља и одржава дисциплину у складу са договореним правилима.

2.5.4. Наставник функционално користи постојећа наставна средства.

2.5.5. Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).

2.5.6. Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.

2.6. Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења.

2.6.1. Наставник оцењује у складу са Правилником о оцењивању ученика.

2.6.2. Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.

2.6.3. Наставник похваљује напредак ученика.

2.6.4. Наставник даје потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду.

2.6.5. Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.

2.7. Наставник ствара подстицајну атмосферу за рад на часу.

2.7.1. Наставник показује поштовање према ученицима.

2.7.2. Наставник испољава емпатију према ученицима.

2.7.3. Наставник адекватно реагује на међусобно неуважавање ученика.

2.7.4. Наставник користи различите поступке за мотивисање ученика.

2.7.5. Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.

Област 3

3. ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

3.1. Успех ученика показује да су остварени образовни стандарди.

3.1.1. Резултати на завршном испиту/матури показују да је остварен основни ниво образовних стандарда.

3.1.2. Резултати на завршном испиту/матури показују да је остварен средњи ниво образовних стандарда.

3.1.3. Резултати на завршном испиту/матури показују да је остварен напредни ниво образовних стандарда.

3.1.4. Ученици којима је потребна додатна подршка у образовању остварују постигнућа у складу са индивидуалним циљевима учења/прилагођеним образовним стандардима.

3.1.5. Школске оцене су у складу са резултатима на завршном/матурском/националном испиту.

3.1.6. Резултати ученика на завршном/матурском/националном испиту показују да је школа остварила резултате на нивоу просека Републике.

3.2. Школа континуирано доприноси већој успешности ученика.

3.2.1. Школа примењује поступке којима прати успешност ученика.

3.2.2. Број ученика који су напустили школовање је исти или мањи у односу на прошлу школску годину.

3.2.3. Ученици који похађају допунску наставу показују напредак у учењу.

3.2.4. Ученици за које је сачињен ИОП остварују напредак у складу са циљевима постављеним у плану.

3.2.5. Ученици који су укључени у додатни рад остварују напредак у складу са постављеним циљевима.

3.2.6. Просечни резултати ученика на завршним испитима бољи су у односу на претходну школску годину.

Област 4

4. ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

4.1. У школи функционише систем пружања подршке ученицима.

4.1.1. Ученици су обавештени о врстама подршке у учењу које пружа школа.

4.1.2. На основу анализе успеха предузимају се мере подршке ученицима.

4.1.3. У пружању подршке ученицима школа остварује комуникацију са породицом.

4.1.4. У школи функционишу тимови за подршку ученицима у прилагођавању школском животу.

4.1.5. Школа сарађује са релевантним институцијама у пружању подршке ученицима.

4.2. У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика.

4.2.1. Понуда ваннаставних активности у школи је у функцији задовољавања различитих потреба и интересовања ученика, у складу са ресурсима школе.

4.2.2. У школи се организују програми/активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација...).

4.2.3. Укљученост ученика у ваннаставне активности је иста или већа него претходне године.

4.2.4. У школи се промовишу здрави стилови живота.

4.2.5. У школи се промовишу заштита човекове околине и одрживи развој.

4.2.6. Кроз наставни рад подстиче се професионални развој ученика.

4.3. У школи функционише систем подршке деци из осетљивих група.

4.3.1. Школа предузима активности за упис у школу ученика из осетљивих група.

4.3.2. Школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група.

4.3.3. У школи се примењују индивидуализовани приступ/индивидуални образовни планови за све ученике из осетљивих група.

4.3.4. У школи се организују компензаторни програми/активности за подршку учењу за ученике из осетљивих група.

4.3.5. Школа сарађује са релевантним институцијама и појединцима у подршци осетљивим групама.

Област 5

5. ЕТОС

5.1. Регулисани су међуљудски односи у школи.

5.1.1. У школи постоји доследно поштовање норми којима је регулисано понашање и одговорност свих.

5.1.2. У личним обраћањима свих у школи видљиво је међусобно уважавање.

5.1.3. За дискриминаторско понашање у школи предвиђене су мере и санкције.

5.1.4. За новопридошле ученике и наставнике примењују се разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину.

5.2. Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу.

5.2.1. Резултати ученика и наставника јавно се истичу и промовишу.

5.2.2. Ученици и наставници међусобно изражавају висока очекивања у погледу резултата рада.

5.2.3. У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и наставника за постигнуте резултате.

5.2.4. У школи се организују различите школске активности за ученике у којима свако може имати прилику да постигне резултат/успех.

5.2.5. Резултати ученика са сметњама у развоју се посебно промовишу.

5.3. Школа је безбедна средина за све.

5.3.1. У школи је видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу.

5.3.2. У школи функционише мрежа за решавање проблема насиља.

5.3.3. У школи се организују превентивне активности које доприносе безбедности у школској заједници.

5.3.4. У школи се прате и анализирају сви случајеви насилног понашања.

5.3.5. Када се у школи догоди насиље, примењују се мере интервенције у случајевима насиља у складу са Протоколом о заштити деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.

5.4. Школски амбијент је пријатан за све.

5.4.1. Улазни простор школе уређен је тако да показује добродошлицу.

5.4.2. Школски простор је прилагођен потребама деце са сметњама у развоју.

5.4.3. У школи се, ради обезбеђивања права на приватност, користи посебан простор за индивидуалне разговоре наставника са ученицима и родитељима.

5.4.4. У уређењу школског простора преовладавају ученички радови.

5.5. У школи је развијена сарадња на свим нивоима.

5.5.1. У школи је организована сарадња руководећих, стручних и саветодавних тела.

5.5.2. Ученички парламент у школи добија подршку за свој рад.

5.5.3. Наставно особље благовремено разматра и прихвата иницијативе ученика.

5.5.4. Школа развија и негује различите облике активног учешћа родитеља у животу школе.

5.5.5. Ученици и наставници организују заједничке активности чији је циљ јачање осећања припадности школи.

5.5.6. Школа сарађује са актерима у заједници.

5.5.7. У школи функционише систем редовног информисања родитеља о активностима и делатностима школе.

Област 6

6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ И РУКОВОЂЕЊЕ

6.1. Планирање и програмирање у школи међусобно су усклађени.

6.1.1. Сви обавезни документи донети су у процедури која је прописана Законом.

6.1.2. Развојни план установе сачињен је на основу извештаја о резултатима самовредновања.

6.1.3. Развојни план установе сачињен је на основу извештаја о остварености стандарда образовних постигнућа.

6.1.4. У школи постоји план за обезбеђивање и коришћење финансијских средстава.

6.2. Директор ефективно и ефикасно организује рад школе.

6.2.1. Директор организује несметано одвијање рада у школи.

6.2.2. Постоји јасна организациона структура са дефинисаним процедурама и носиоцима одговорности.

6.2.3. Директор поставља јасне захтеве запосленима у вези са задатком/очекиваном променом у раду.

6.2.4. Задужења запослених у школи равномерно су распоређена.

6.2.5. Формирана су стручна тела и тимови у складу са компетенцијама запослених.

6.2.6. Развијен је систем информисања о свим важним питањима из живота и рада школе.

6.3. Руковођење директора је у функцији унапређивања рада школе.

6.3.1. Директор ефикасно и ефективно руководи радом наставничког већа.

6.3.2. Директор учествује у раду стучних тимова.

6.3.3. Директор укључује запослене у процес доношења одлука.

6.3.4. Директор благовремено предузима одговарајуће мере за решавање свакодневних проблема ученика, у складу са могућностима школе.

6.3.5. У процесу доношења одлука, директор уважава предлоге савета родитеља који унапређују рад школе.

6.3.6. Директор користи различите механизме за мотивисање запослених.

6.4. У школи функционише систем за праћење и вредновање квалитета рада.

6.4.1. Директор остварује инструктивни увид и надзор у образовно-васпитни рад у складу са планом рада и потребама школе.

6.4.2. Стручни органи и тела у школи систематски прате и анализирају успех и владање ученика.

6.4.3. Директор предузима мере за унапређивање образовно-васпитног рада на основу резултата праћења и вредновања.

6.4.4. Стручни сарадници остварују педагошко-инструктивни рад у школи у складу са планом рада и потребама школе.

6.4.5. Тим за самовредновање континуирано остварује самовредновање рада школе у складу са прописима и потребама.

6.4.6. У школи се користе подаци из ЈИСП-а за унапређење рада школа.***

6.5. Лидерско деловање директора омогућава развој школе.

6.5.1. Директор својом посвећеношћу послу и понашањем даје пример другима.

6.5.2. Директор показује отвореност за промене и иницира иновације.

6.5.3. Директор показује поверење у запослене и њихове могућности.

6.5.4. Директор подстиче целоживотно учење свих у школи.

6.5.5. Директор планира лични професионални развој на основу самовредновања свог рада.

6.5.6. Директор развија сарадњу са другим установама, организацијама и локалном заједницом.

6.5.7. Директор подстиче развој школе преговарањем и придобијањем других за остваривање заједничких циљева.

Област 7

7. РЕСУРСИ

7.1. У школи су обезбеђени потребни људски ресурси.

7.1.1. У школи је запослен потребан број наставника и стручних сарадника у односу на број ученика.

7.1.2. Наставно особље има прописане квалификације.

7.1.3. Број ненаставног особља у складу је са прописима.

7.1.4. Квалификације ненаставног особља су одговарајуће.

7.1.5. Школа у своје активности укључује волонтере.

7.2. Људски ресурси су у функцији квалитета рада школе.

7.2.1. Запослени на основу резултата самовредновања унапређују професионално деловање.

7.2.2. Запослени се стручно усавршавају у складу са годишњим планом стручног усавршавања и могућностима школе.

7.2.3. Наставници и стручне службе у оквиру стручних органа сарађују у складу са потребама за унапређивањем наставе и учења.

7.2.4. Приправници се уводе у посао у складу са програмом увођења приправника у посао.

7.2.5. Запослени примењују новостечена знања из области у којима су се усавршавали.

7.3. У школи су обезбеђени/постоје материјално-технички ресурси (простор, опрема и наставна средства).

7.3.1. Школа је физички безбедно место.

7.3.2. Школски простор задовољава здравствено-хигијенске услове.

7.3.3. У школи постоји простор за рад у складу са нормативом.

7.3.4. Школски простор је опремљен у складу са прописима.

7.3.5. Школа је опремљена потребним наставним средствима за реализацију квалитетне наставе.

7.4. Материјално-технички ресурси користе се функционално.

7.4.1. Простор се користи према плану коришћења школског простора.

7.4.2. Наставна средства се користе према плану коришћења.

7.4.3. Наставна средства се користе у циљу постизања квалитета наставе.

7.4.4. Материјално-технички ресурси ван школе користе се у функцији остварења циљева наставе и учења.